

Бабань О.А., кандидат ветеринарних наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ПРЕПАРАТУ ДІНОЛІТИК ДЛЯ ПРИВЧАННЯ КНУРІВ ДО САДКИ НА ЧУЧЕЛО

Рецензент – кандидат сільськогосподарських наук О.А.Біндюг

У статті вивчено вплив препарату "Dinolytic" на прояв рефлексу сплигування, кількість отриманих еякулятів, привчених плідників та термін привчання кнурів до садки на чучело. Встановлено, що застосування препарату "Dinolytic" забезпечує прояв рефлексу сплигування у кнурів, дослідної групи, за $13,75 \pm 1,01$ хв, що вірогідно ($p < 0,001$) менше, порівняно з контрольною. Також слід зазначити, що кількість отриманих еякулятів, у кнурів дослідної групи, була вірогідно ($p < 0,001$) більшою порівняно з контрольною. Експериментально доведено, що використання препарату "Dinolytic", в дослідній групі, забезпечує привчання усіх кнурів до садки на чучело за $2,16 \pm 0,24$ діб, що вірогідно ($p < 0,001$) більше, порівняно з контрольною.

Ключові слова: кнури, чучело, привчання, садка, Dinolytic.

Постановка проблеми. В сучасних умовах інтенсивного розвитку свинарства на промисловій основі, метод штучного осіменіння став основним технологічним прийомом відтворення свиней [1]. Так, одним кнуром за природного осіменіння, впродовж року, можна спарувати від 40 до 50 свиноматок і одержати не більше 1 тис. поросят, тоді, як за штучного – 800 свиноматок та одержати близько 10 тис. поросят [1–6]. При цьому вдається досягти високої заплідненості та багатоплідності свиноматок за рахунок можливості оцінки якості сперми кнурів та використання методів покращання її якості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання привчання кнурів до садки на чучело та мануального отримання сперми у плідників, на сучасному етапі розвитку свинарства, є проблематичним. Виходячи з досліджень А. Джамалдинова [7], існує багато факторів в результаті яких, не вдається привчити кнура, зокрема це – вік, темперамент, порода, хвороби кінцівок, статевих і внутрішніх органів та систем, фотоперіод, температура навколишнього середовища й низька кваліфікація оператора з отримання сперми.

За даними В.Ф. Коваленко [8] ключовим моментом успішного привчання кнурів до садки на чучело вважається вік і темперамент плідника.

На сьогоднішній день відомо багато способів привчання кнурів до садки на чучело [1, 3, 4, 8]. Так, наприклад Джамалдинов А. та Нарижный А.Г. [7, 9], рекомендували застосовувати спеціальні спреї із запахом свиноматки та препарати групи простагландину. Однак, ефективність застосування даних препаратів є недостатньо вивченою. Виходячи з цього, метою роботи було вивчити ефективність привчання кнурів до садки на чучело із застосуванням дінолітику.

Матеріал і методика досліджень. Матеріалом для досліджень було 22 кнура порід велика біла та ландрас, живою масою 130–170 кг, що належали "ЗАТ ПК Поділля" Крижопільського району Вінницької області.

З метою вивчення ефективності методів привчання кнурів до садки на чучело сформували дослідну та контрольну групу тварин. Схема привчання кнурів до садки на чучело подана у таблиці 1.

1.Схема привчання кнурів до садки на чучело

Група тварин	Препарат, доза, місце введення та кратність
Дослідна (n=12)	Дінолітик, 1 мл на 100 кг маси тіла тварини, внутрішньом'язово, 1–3 рази з інтервалом 24 години
Контрольна (n=10)	Контакт кнура з чучелом свиноматки, 15–20 хв щоденно впродовж 3 діб

Кнурам дослідної групи застосовували препарат німецької фірми "Pfizer" "Dinolitic" в дозі 1 мл на 100 кг маси тіла тварини, внутрішньом'язово, 1–3 рази з інтервалом 24 години. Препарат відноситься до групи простагландину F2 α , що містить діючу речовину дінопрост у концентрації 5 мг в 1 мл.

У кнурів дослідної й контрольної групи визначали швидкість прояву рефлексу сплигування на чучело, кількість сплигувань та отриманих еякулятів.

Ефективність методу встановлювали за кількістю привчених кнурів впродовж 3-х діб досліді. Привченими вважалися кнури, від яких вдалося отримати еякулят без застосування препарату.

Сперму від кнурів отримували мануальним методом на фантом-чучело свиноматки.

Результати досліджень та їх обговорення. Час від введення препарату до сплигування на чучело та кількість отриманих еякулятів у кнурів подано у таблиці 2.

2.Час від введення препарату до сплигування на чучело та кількість отриманих еякулятів у кнурів

Група тварин	Час від введення препарату до сплигування на чучело (M $\pm$ m), хв	Кількість сплигувань на чучело одним кнуром	Кількість отриманих еякулятів від кнурів	
			n	%
Дослідна (n=12)	13,75 $\pm$ 1,01***	1	12	100***
Контрольна (n=10)	19,0 $\pm$ 0,5	1–2	1	10

Примітка: *** – p<0,001 відносно тварин контрольної групи

З даних таблиці 2 видно, що рефлекс сплигування на чучело проявляли тварини дослідної та контрольної груп. Найшвидше рефлекс сплигування на чучело проявлявся у кнурів дослідної групи – 13,75 $\pm$ 1,01 хв, що вірогідно (p<0,001) менше порівняно з контрольною. Слід зазначити, що у всіх кнурів дослідної групи після застосування препарату "Dinolitic" спостерігався свербіж в ділянках стегон, лопаток. Через 6–8 хв відмічали значну гіперемію шкіри мошонки і стегон, часте сечо- й каловиділення та значну салівацію, що пов'язано з дією самого препарату.

У контрольній групі кнури проявляли рефлекс сплигування на чучело через 19,0 $\pm$ 0,5 хв після заходження в манеж, що на 5,3 хв довше порівняно з дослідною.

Кількість сплигувань кнурів на чучело у дослідній і контрольній групі суттєво не відрізнялася. Однак, кнури дослідної групи робили одне сплигування з наступними проявами рефлексів ерекції, парування та еякуляції, тоді, як кнури контрольної групи – 1–2 сплигування, однак, рефлекс не реалізовувалися.

Застосування дінолітику дало можливість отримати еякулят у всіх кнурів дослідної групи, що складає 100 %. Тоді, як у контрольній групі тварин еякулят вдалося отримати лише від одного плідника, що на 90 % менше (p<0,001), порівняно з дослідною.

Ефективність застосування дінолітику визначали також за кількістю привчених кнурів і терміном привчання одного кнура (таблиця 3).

3. Кількість привчених кнурів до садки на чучело

Група тварин	Кількість тварин, n	Кількість привчених кнурів		Термін привчання кнурів (M±m), дні
		голів	процентів	
Дослідна	12	12	100	2,16±0,24***
Контрольна	10	–	0	–

Примітка: *** – $p < 0,001$ відносно тварин контрольної групи

З даних таблиці 3 видно, що з 12 кнурів яким вводили дінолітик, виробити та закріпити умовний рефлекс вдалося в усіх за 2,16±0,24 діб, що вірогідно ($p < 0,001$) більше порівняно з контрольною.

У контрольній групі тварин, де не застосовували препаратів, жодного з кнурів не вдалося привчити до садки на чучело.

Отже, використання препарату "Dinolytic" для привчання кнурів до садки на чучело є ефективним та має доцільність у використанні.

Висновки. 1. Застосування препарату "Dinolytic" забезпечує прояв рефлексу сплигування у кнурів, дослідної групи, за 13,75±1,01 хв, що вірогідно ($p < 0,001$) менше, порівняно з контрольною.

2. Кількість отриманих еякулятів, у кнурів дослідної групи, була вірогідно ($p < 0,001$) більшою порівняно з контрольною.

3. Введення дінолітику, в дослідній групі, дає можливість привчати усіх кнурів до садки на чучело за 2,16±0,24 діб, що вірогідно ($p < 0,001$) більше порівняно з контрольною.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Харенко М.І. Біотехнологія розмноження свиней / М.І.Харенко, М.В.Черненко. – К., 1996. – 216 с.
2. Шейко И.П. Воспроизводство свиней / И.П.Шейко, В.С.Смирнов. – Минск, 2005. – 334 с.
3. Энциклопедия воспроизводства / [Морару И., Фогльмайр Т., Грисслер А. и др.]. – К.: Рема-Принт, 2012. – 225 с.
4. Болезни свиней / [Грисслер А., Фогльмайр Т., Хольцхой М. и др.]. – К.: Аграр Медиен Украина, 2010. – 238 с.
5. Перепелюк А.И. Экономически сбалансированная система регулирования половой функции свиней: от синхронизации овуляции до опороса / А.И.Перепелюк, Ю.В.Сопова // Ветеринарная практика. – 2012. – № 3. – С. 28–29.
6. Кристиансен Й.П. Основы свиноводства / Й.П.Кристиансен. – Odder: Zeuner Grafisk, 2006. – 216 с.
7. Джамалдинов А. Приучение хряков к садке на чучело с помощью феромонного препарата пасо / А.Джамалдинов // Свиноводство. – № 3. – 2006. – С. 23–25.
8. Коваленко В.Ф. Методика прискороного привчання кнурів до садки на чучело / В.Ф.Коваленко // Сучасні методи досліджень у свинарстві. – 2005. № 1. – С. 111–113.
9. Нарижный А.Г. Коррекция воспроизводительной функции у хряков с нарушенной эрекцией / А.Г.Нарижный, З.П.Комова, Г.М.Бурлака // Ветеринария. – 1997. – № 10. – С. 32–34.
10. Джамалдинов А.Ч. Влияние яблочного пектина на хряков-производителей / А.Ч.Джамалдинов // Ветеринария. – 2005. – № 8. – С. 41–42.

Бабань А. Эффективность использования препарата динолитик для приучения хряков к садке на чучело.

В статье изучено влияние препарата "Dinolytic" на проявление рефлекса прыгивания, количество полученных эякулятов, приученных хряков, а также длительность приучения хряков к садке на чучело. Установлено, что использо-

вание препарата "Dinolytic" обеспечивает проявление рефлекса спрыгивания в хряков, исследуемой группы, за $13,75 \pm 1,01$ мин, что вероятно ($p < 0,001$) меньше по сравнению с контрольной. Также, следует указать, что количество полученных, у хряков исследуемой группы было вероятнее ($p < 0,001$) больше по сравнению с контрольной. Экспериментально доведено, что использование препарата "Dinolytic", в исследуемой группе, обеспечивает приучение всех хряков к садке на чучело за $2,16 \pm 0,24$ суток, что вероятно ($p < 0,001$) больше, по сравнению с контрольной.

Ключевые слова: хряки, чучело, приучение, садка, Dinolytic.

A. Baban. Effective use of the drug to accustom dinolitic boars to cage the scarecrow.

The paper studied the influence of the drug "Dinolytic" jumping on the manifestation of the reflex, the number of received ejaculates, taught boars and hogs to the duration of habituation cage on a scarecrow. Found that use of the drug "Dinolytic" provides reflex manifestation jumping in boars of the study group, $13,75 \pm 1,01$ per minute, which is likely ($p < 0.001$) compared with controls. Also, it should be noted that the amount received, boars study group was more likely ($p < 0.001$) higher compared to controls. Experimentally informed that the use of the drug "Dinolytic, in the study group, provides to teach all boars to cage the scarecrow of $2,16 \pm 0,24$ days, which is likely ($p < 0.001$) higher than the control.

Key words: boars, scarecrow, teach, charge, Dinolytic.

УДК 636.4.082.453.52

Сідашова С.О., кандидат сільськогосподарських наук

Лабораторія біотехнології відтворення тварин ОП «Родник»,
Донецька область

Перетяцько Л.Г., кандидат сільськогосподарських наук

Сагло О.Ф., кандидат біологічних наук

Інститут свинарства і агропромислового виробництва НААН

ТРАДИЦІЙНІ ТА ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИКИ – ФАХІВЦЯМ З ВІДТВОРЕННЯ СВИНЕЙ

Рецензент – кандидат сільськогосподарських наук С.Г.Зінов'єв

У статті розглянуто модель організації тренінгів з підготовки і перепідготовки фахівців з відтворення свиней, яку розроблено і випробувано в умовах свинарських господарств різної форми власності біотехнологами лабораторії трансплантації ембріонів «Полтаваплемсервіс». Подано також основні методологічні принципи практичного навчання спеціалістів штучного осіменіння свиней із застосуванням пріоритетних традиційних досягнень науковців Інституту свинарства і АПВ НААН та інноваційних методик репродуктивної біотехнології тварин.

Ключові слова: курси – тренінги, модель, модульний принцип, навчальний процес, інноваційні методики, репродуктивна біотехнологія, науковий супровід.

Постановка проблеми. Відтворення є ключовою ланкою в свинарстві, від якої безпосередньо залежать виробничі показники, а отже і рентабельність галузі.